

فصل

چشم اندازهای پرستاری کودکان

کادر ۱-۱. سلامت و اولویت‌های مراقبت سلامتی در کودکان
آمریکا

فقر
نداشتن بیمه سلامت
بپهادشت محیط
تغذیه
مرگ‌های ناشی از سلاح گرم و صدمات آن
سلامت روان
اختلافات نژادی و قومی
مهاجرت

هدف اصلی پرستاری کودکان ارتقاء کیفیت مراقبت سلامت کودکان و خانواده‌هایشان است. تقریباً ۷۴ میلیون کودک ۰-۷ سال در ایالات متحده زندگی می‌کردند که حدود ۲۳ درصد جمعیت را شامل می‌شد. وضعیت سلامت کودکان در ایالات متحده در برخی جهات بهتر شده است از جمله افزایش میزان ایمن‌سازی همه کودکان، کاهش میزان زایمان نوجوانان و بهبود برآیندهای سلامت. شاخص‌های وضعیت سلامت کودکان آمریکا در سال ۲۰۲۱ نشان می‌دهد که درصد تولد زودتر از موعد (کمتر از ۳۷ هفته بارداری) از ۱۰/۴٪ در سال ۲۰۰۷ به ۶/۹٪ در سال ۲۰۱۴ کاهش یافته و سپس تا سال ۲۰۱۷ ثابت شده است. در سال ۲۰۱۷ ۹/۹٪ از نوزادان، زودتر از موعد متولد شدند. به طور کلی، تعداد کودکانی که در فقر زندگی می‌کنند، ۱۷/۵٪ است.

ارتقاء سلامت

برنامه ارتقاء سلامت شرایطی را فراهم می‌کند که تفاوت‌های موجود در گروه‌های مختلف تقیل یافته و فرصت‌ها و منابع اقتصادی، اجتماعی و عوامل جغرافیایی مرتبط است. سلامت یکسانی برای دستیابی کودکان به حداقل پتانسیل سلامت ایجاد کودکان با پیشرفت پزشکی و روندهای اجتماعی شکل می‌گیرد.

ضروری است و قسمت کلیدی بررسی شیرخوار است. شناخت سریع تأخیرهای تکاملی در اوایل کودکی برای مداخله فوری مهم است. استراتژی‌های راهنمای تضمین می‌کند که والدین از نیازهای تکاملی خاص هر مرحله آگاهی دارند. بررسی مدام کودک در اواسط کودکی، فرصت‌هایی را برای تقویت ویژگی‌های شناختی و عاطفی، مهارت‌های ارتباطی، اعتماد به نفس و استقلال فراهم می‌کند. شناخت نسبت به تفاوت نوجوانان در بلوغ جسمی، اجتماعی و عاطفی، در بررسی این دوره تکاملی اهمیت زیادی دارد.

یک مثال مهم برای ارتقاء سلامت در طی دوره تکامل کودک، آگاهی از توصیه‌هایی است که به دنیا در حال تغییر فناوری در جامعه ما می‌پردازد. نمونه مهم تغییراتی است که در بیانیه انجمن کودکان آمریکا در سال ۲۰۲۰ در خصوص استفاده از موبایل و لپ‌تاپ توسط شیرخواران و کودکان ارائه شده است.

در بیانیه جدید اهمیت آنچه که در صفحه نمایش (موبایل و لپ‌تاپ) ارائه می‌شود به سمت کسی که اطلاعات ارائه شده را با کودک خردسال مشاهده می‌کند، تغییر یافته است. برای شیرخواران با سن کمتر از ۱۸ ماه، هیچ زمانی را برای کار با موبایل و صفحه نمایش توصیه نمی‌شود مگر فیلم‌های کوتاهی که در حضور پدربزرگ و مادربزرگ یا فرد مورد علاقه کودک، مشاهده شود. به والدین توصیه می‌شود تا قبل از سن ۵ سالگی، از فناوری کمتر استفاده شود و همیشه در هنگام استفاده کودک در کنار او حضور داشته باشند.

تجزیه

تجزیه یکی از عناصر اصلی برای رشد و تکامل سالم است. شیر مادر، مطلوب‌ترین نوع تجزیه برای تمام شیرخواران است. شیر مادر منبع ریزمندی‌ها، ترکیبات ایمنی‌بخش و آنزیم‌های مختلف است که موجب بهبود هضم و جذب این مواد مغذی می‌شود. در سال‌های اخیر به دنبال آموزش مادران و پدران در ارتباط با مزایای شیر مادر و حمایت‌های اجتماعی در این زمینه، افزایش چشمگیری در زمینه شیردهی از طریق شیر مادر مشاهده می‌شود.

در طول ۳ سال اول زندگی، عادات غذایی کودکان شکل می‌گیرد و پرستار در آموزش فرایند غذا دادن و اهمیت تجزیه به والدین نقش مهمی دارد. بسیاری از سلیقه‌های غذایی و نگرش‌ها نسبت به غذاخوردن تحت تأثیر خانواده و فرهنگ شکل می‌گیرند. در دوران نوجوانی، تأثیر خانواده محدود شده و

کادر ۱-۲. مردم سالم در سال ۲۰۳۰

- دستیابی به سلامتی، زندگی پر رونق و رفاه، عاری از بیماری‌های قابل پیشگیری، ناتوانی، آسیب و مرگ زودرس
- رفع نابرابری‌های سلامت، دستیابی به برابری سلامت و دستیابی به سعاد سلامت برای بهبود سلامت و رفاه همه
- محیط‌های اجتماعی، فیزیکی و اقتصادی ایجاد کنید که دستیابی به پتانسیل کامل برای سلامتی و رفاه را برای همه ارتقاء دهد.
- ارتقاء رشد سالم، رفتارهای سالم و رفاه در تمام مراحل زندگی
- رهبری، مؤلفه‌های کلیدی و مردم را در بخش‌های مختلف درگیر کنید تا اقداماتی انجام دهند و سیاست‌هایی را طراحی کنند که سلامت و رفاه همه را بهبود بخشنده.

شود. مردم سالم ۲۰۳۰، شاخص‌های سلامتی را مطرح می‌سازد که چارچوبی جهت شناسایی اجزاء ضروری برنامه‌های ارتقاء سلامت کودکان را جهت پیشگیری از مشکلات سلامت در کودکان جامعه آمریکا فراهم می‌سازد (کادر ۱-۲). برنامه "آینده روشن" یکی از ابتکارات برنامه ارتقاء سلامت ملی است که هدف آن پیشبرد سلامت کودکان است. درونمایه‌های اصلی این برنامه عبارتند از ارتقاء حمایت خانواده، تکامل کودک، سلامت روان، تغذیه سالم برای دستیابی به وزن مناسب، فعالیت جسمی، سلامت دهان، تکامل جنسی و تمایل جنسی، ایمنی و پیشگیری از آسیب و اهمیت منابع و روابط جامعه. در سراسر این کتاب استراتژی‌های ارتقاء سلامت مناسب با سطوح تکاملی مورد بحث قرار گرفته است. موارد کلیدی برای ارتقاء سلامت کودکان در همه گروه‌های سنی شامل ارتقاء تکامل، تغذیه و سلامت دهان است. در این کتاب توصیه‌هایی آینده روشن جهت ارائه مرآبیت‌های پیشگیرانه در دوران شیرخوارگی، اوایل کودکی و نوجوانی آمده است.

تکامل

ارتقاء سلامت شامل بررسی تغییرات جسمی، روانی و احساسی از تولد تا پایان نوجوانی است. فرآیند تکاملی منحصر به هر مرحله از تکامل بوده و بررسی و غربالگری مستمر برای مداخله سریع در زمان پیدایش مشکلات ضروری است. مهمترین زمان برای تکامل جسمی، شناختی، عاطفی و اجتماعی، دوران شیرخوارگی است. تعاملات والدین و شیرخوار برای ارتقاء برآیندهای تکاملی

فرد نوجوان، انتخاب‌های غذایی خود را بر اساس پذیرش گروه همسالان و اجتماعی‌شدن انجام می‌دهد. گاهی اوقات این انتخاب‌ها برای نوجوانان مضر بوده و سبب ایجاد بیماری‌های مزمن مانند دیابت، چاقی، بیماری‌های ریوی مزمن، فشارخون بالا، عوامل خطر بیماری‌های قلبی - عروقی و بیماری‌های کلیوی می‌شوند.

خانواده‌های فقیر، بی‌خانمان و خانواده‌های مهاجر، اغلب قادر به تأمین نیازهای غذایی کافی، غذاهای مغذی مانند میوه‌ها و سبزیجات تازه، و غذاهای حاوی پروتئین برای کودکان خود نیستند، که نتیجه این امر، کمبودهای غذایی همراه با تأخیر رشد و تکامل، افسردگی و مشکلات رفتاری است.

مراقبت‌های دهان و دندان

مراقبت دهان از اجزاء اساسی در ارتقاء سلامت در دوران شیرخوارگی، کودکی و نوجوانی است. پیشگیری از پوسیدگی دندان و پیشبرد عادات بهداشت دهان و دندان باید در اوایل کودکی انجام شود. پوسیدگی دندان برای چندین دهه به عنوان یک مشکل بهداشتی مهم و قابل پیشگیری برای کودکان توصیه شده است. در کودکان ۲ تا ۵ ساله، درصد کودکان یک یا چند

سوزاخ (کرم خودگی دندان) دارند. کودکان در گروه‌های اقلیت نژادی و یا فرهنگی، نابرابری را در مراقبت از بهداشت دهان و دندان تجربه می‌کنند و احتمال ابتلا به بیماری‌های دندان در آنان بیشتر است. کودکان خردسال در خانواده‌های کم‌درآمد، دو برابر بیشتر از کودکان دیگر مبتلا به پوسیدگی دندانی می‌شوند و تنها نیمی از آنان به دندانپزشک مراجعه می‌کنند. پوسیدگی دندانی زور در دوران کودکی، یک بیماری قابل پیشگیری است و پرستاران نقش مهمی در آموزش کودکان و والدین در مورد رعایت بهداشت دندان از شروع رویش اولین دندان، توشیدن آب حاوی فلوراید، و پاییریزی مراقبت‌های دندانی در جهت پیشگیری از پوسیدگی دندان دارند. مراقبت سلامت دهان و دندان در طول سال‌های اولیه تکامل، از بیماری‌های لته و پوسیدگی دندان پیشگیری می‌کند.

مشکلات سلامتی در کودک

تعییرات جوامع مدرن مثل پیشرفت دانش پزشکی و تکنولوژی، افزایش سیستم‌های اطلاعاتی در خانواده، مبارزه با نابرابری‌های بیمه‌ای، بحران‌های اقتصادی و تعییرات گوناگون و تأثیرات

دیگران می‌شود. این کار برای کسب قابلیت‌هایی که یک فرد بزرگ‌سال به آنها نیاز دارد، ضروری است. اما کودکان را با خطرات بیشماری مواجه می‌سازد.

مرحله تکاملی کودکان تا حدودی نوع خدماتی را که ممکن است در سن خاص برای آنها اتفاق بیفتد، مشخص می‌کند و به اتخاذ تدابیر پیشگیرانه کمک می‌کند. به عنوان مثال، نوزادان و شیرخواران در هر محیطی به کمک نیاز دارند. وقتی آنها شروع به غلت‌خوردن یا خزیدن می‌کنند، ممکن است از سطوح نامطمئن سقوط کنند. نوزادی که روی زمین سینه‌خیز می‌رود، به طور طبیعی دوست دارد که اشیاء را داخل دهان خود ببرد و این کار او را در معرض خطر آسپراسیون یا مسمومیت قرار می‌دهد. یک کودک نوبای که توانایی راه‌رفتن را پیدا کرده است، با غریزه درونی خود برای جستجوکردن و یافتن و توانایی بالارفتن از اشیاء و مکان‌ها، ممکن است صدماتی نظری سقوط، سوتگی و برخورد با اشیاء را تجربه کند. وقتی بچه‌ها بزرگ‌تر می‌شوند، جذب‌شدن به بازی، آنها را نسبت به خطرات محیطی مانند رفت و آمد وسایل نقلیه در خیابان و یا مکان‌هایی مانند استخر یا حوضچه‌ها مربوط می‌شود به منابع محدود، محیط نامامن، تجهیزات نامناسب بازی و تسهیلات ورزشی نامناسب در کنار دسترسی آسان به تلویزیون و بازی‌های ویدئویی، بروز چاقی را کنند. با این که میزان خدمات در کودکان کمتر از ۹ سال بالاست، اما بیشتر خدمات و آسیب‌های کشنده و خطرناک در کودکان بزرگ‌تر و نوجوانان اتفاق می‌افتد.

مرگ و میر ناشی از خدمات غیرعمدی به خصوص وسایل نقلیه موتوری، غرق‌شدن و سوتگی‌ها به طور قابل توجهی در کشورهای غربی وجود دارد. علل عدمه مرگ و میر ناشی از خدمات برای هر گروه سنی براساس جنس در کادر ۱-۴ اورده شده است. بیشتر موارد مرگ و میر ناشی از حادث در پسرها اتفاق می‌افتد. باید توجه داشت که همچنان تصادفات، بیشتر از سایر علل، سبب مرگ و میر می‌شوند. خوشبختانه، راهکارهای پیشگیرانه از قبیل استفاده از وسایل محدودکننده در اتومبیل، کلاه ایمنی دوچرخه و تجهیزات مشخص‌کننده وجود دود) سبب کاهش چشمگیری در آمار مرگ و میر کودکان شده است. علی‌رغم تلاش‌های انجام شده، علل غالب مرگ و میر در کودکان، همچنان وسایل نقلیه موتوری هستند. با این وجود دلائل عدمه مرگ کودکان به دنبال حادث نقلیه موتوری شامل مرگ‌های سرنشین، عابر پیاده، دوچرخه و موتور سیکلت می‌باشد که بیش از نیمی از مرگ‌های ناشی از آسیب به کودکان را شامل می‌شود (شکل ۱-۲).

شکل ۱-۱. فرهنگ آمریکایی در ارتباط با مصرف غذاهای پرکالری و پرجرب، در ایجاد چاقی کودکان مؤثر است.

مرحومت می‌شود به منابع محدود، محیط نامامن، تجهیزات نامناسب بازی و تسهیلات ورزشی نامناسب در کنار دسترسی آسان به تلویزیون و بازی‌های ویدئویی، بروز چاقی را در بین کودکان خانواده‌های اقلیت و کم‌درآمد افزایش می‌دهد. اضافه وزن نوجوانان با خطر سندروم‌های متابولیکی و مجموعه عوامل قلبی عروقی نظری فشارخون، تغییر متابولیسم گلوكز، افزایش چربی خون و چاقی شکمی در آینده همراه است.

خدمات دوران کودکی

خدمات و آسیب‌ها شایع‌ترین علت مرگ و میر و ناتوانی در کودکان ایالات متحده آمریکا است. تقریباً از هر ۵ کودک یک نفر بر اثر جراحت جان خود را از دست می‌دهد. مرگ و میر ناشی از خودکشی، مسمومیت و سقوط در دهه گذشته بیشتر شده است. سایر خدمات غیرعمدی (صدمه به سر، غرق‌شدن، سوتگی و حادث ناشی از اسلحه گرم) هر روزه جان کودکان را می‌گیرند. بسیاری از آسیب‌ها و موارد مرگ و میر در دوران کودکی با به کارگیری برنامه‌های پیشگیری از حادث و ارتقاء سلامتی قابل پیشگیری هستند.

نوع آسیب و شرایط ایجاد آن ارتباط نزدیکی با رشد طبیعی و رفتار تکاملی کودک دارد (کادر ۱-۳). همزمان با تکامل کودکان، کجکاوی درونی آنان سبب انجام فعالیت‌های جدید و تقلید رفتار